

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра вірусології, патанатомії та хвороб птиці ім. проф. І.І.Панікара

«Затверджую»
Ректор СНАУ
академік НААН України
В.І. Ладика
«28» 12 2019р.

Диференційна патологоанатомічна діагностика хвороб
тварин

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
підготовки бакалаврів за напрямком
212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

(Шифр дисципліни за ОПП – ПП. 12)

Суми-2019

Розроблено та внесено кафедрою вірусології, патанатомії та хвороб птиці ім.професора І.І.Панікара ФВМ Сумського національного аграрного університету.

Розробники програми:завідувач кафедри вірусології, патанатомії та хвороб птиці кандидат ветеринарних наук, професор Зон Г.А.;
кандидат ветеринарних наук, доцент Івановська Л.Б.

Обговорено та рекомендовано до затвердження:

на засіданні навчально-методичної ради факультету ветмедицини
__4__ 11. 2019р., протокол № 2

На засіданні методичної ради СНАУ,
9.12 2019р., протокол № 3 .

Затверджено за напрямками :
212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і ВСЕ»

Вченою радою СНАУ 13 12 2019 р., протокол № 6 .

Мета вивчення дисципліни – дати чітку уяву про матеріальну основу хвороби, використовуючи для цього досягнення загальнобіологічних (анатомія, гістологія, фізіологія, біохімія та інш.) та суміжних наук, що дає змогу не тільки встановити певні зміни, але й провести диференціацію виявлених процесів від схожих.

Міждисциплінарні зв'язки

№	Перелік дисциплін, які забезпечують вивчення даної дисципліни у межах програми	Період вивчення, курс/семестр	Кафедра
1	Епізоотологія	4/7,8	Епізоотології та паразитології
2.	Патанатомія	3/6,7	Вірусології, пат - анатомії та хвороб птиці
3.	Вірусологія	2/5	Вірусології, пат - анатомії та хвороб птиці
4.	Мікробіологія	2/5	Ветсанекспертизи, мікробіології, зоогігієни та безпеки і якості продуктів тваринництва

Зміст курсу.

Теми 1- 4.

Диференційна патологоанатомічна діагностика незаразних хвороб тварин (ВРХ, ДРХ, свиней, коні, птахи).

Тема 5 - 8.

Диференційна патологоанатомічна діагностика бактеріальних хвороб тварин (ВРХ, ДРХ, свиней, коні, птахи).

Тема 9 - 12.

Диференційна патологоанатомічна діагностика вірусних хвороб тварин (ВРХ, ДРХ, свиней, коні, птахи).

Тема 13.

Диференційна патологоанатомічна діагностика паразитарних хвороб тварин (ВРХ, ДРХ, свиней, коні, птахи).

Тема 14. Диференційна патологоанатомічна діагностика за отруєнь та коксикозів.

Тема 15. Порушень технології утримання, годівлі та експлуатації.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: на підставі отриманих знань з курсу «Патологічна анатомія», «Розтин, патологоанатомічна діагностика та основи судової ветеринарії», який вивчається при підготовці бакалаврів та магістрів ветеринарної медицини, більш глибоко засвоїти патоморфоз патологічних процесів з деталізацією диференційної патологоанатомічної та патоморфологічної діагностики основних захворювань різної етіології у тварин.

Завдання: засвоїти методи диференційної патологоанатомічної діагностики інфекційних і неінфекційних хвороб різних видів тварин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:
знати:

- диференційну патологоанатомічну діагностику основних хвороб тварин різної етіології.

уміти:

- провести на патологоанатомічному та патоморфологічному рівнях диференційну діагностику при основних хворобах тварин різної етіології, що мають схожі патологоанатомічні ознаки;

- провести патогістологічне дослідження для використання в диференційній патоморфологічній діагностиці; встановити патологоанатомічний діагноз при підозрі на отруєння та токсикози.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1. Диференційна патологоанатомічна діагностика хвороб тварин незаразної та бактеріальної етіології.

Змістовий модуль 1. Основи проведення диференційної патологоанатомічної діагностики хвороб неінфекційної етіології рогатої худоби, свиней, коней та птиці.

Тема 1. Нозологічний і синдромологічний принципи вивчення хвороб, мінливість хвороб (патоморфоз), перебіг і завершення хвороби. Вчення про хворобу і діагноз. Етіологія і патогенез. Нозологічні та синдромологічні принципи вивчення хвороб. Патологоанатомічний діагноз. Основи

диференційної патоморфологічної діагностики хвороб тварин незаразної етіології. Опанувати диференційну патологоанатомічну діагностику при захворюваннях рогатої худоби незаразної етіології. Методи відбору патологічного матеріалу та проведення досліджень для верифікації діагнозів при хворобах рогатої худоби незаразної етіології..

Тема 2. Диференційна патологоанатомічна діагностика незаразних хвороб свиней. Опанувати диференційну патолого-анатомічну діагностику при захворюванні свиней незаразної етіології. Методи відбору патологічного матеріалу та проведення досліджень для верифікації діагнозів при хворобах свиней незаразної етіології.

Тема 3. Диференційна патологоанатомічна діагностика хвороб незаразних хвороб коней. Засвоїти патологоанатомічну діагностику при захворюванні коней незаразної етіології. Методи відбору патологічного матеріалу та проведення досліджень для верифікації діагнозів при хворобах коней незаразної етіології

Тема 4. Диференційна патологоанатомічна діагностика хвороб незаразних хвороб птиці. Засвоїти диференційну патологоанатомічну діагностику за захворювань птиці різних видів незаразної етіології. Методи відбору патологічного матеріалу та проведення досліджень для верифікації діагнозів при хворобах птиці незаразної етіології.

Змістовий модуль 2. Диференційна патологоанатомічна діагностика бактеріальних хвороб рогатої худоби, свиней, коней та птиці.

Тема 5. Диференційна патологоанатомічна діагностика бактеріальних хвороб рогатої худоби . Септичні хвороби. Принципи здійснення диференційної патологоанатомічної діагностики за гострих та хронічних інфекційних хвороб рогатої худоби бактеріальної етіології. Опанувати диференційну патологоанатомічну діагностику при захворюваннях рогатої худоби за бактеріальних хвороб. Методи відбору патологічного матеріалу та проведення досліджень для верифікації діагнозів за інфекційних хвороб рогатої худоби бактеріальної етіології.

Тема 6. Диференційна патологоанатомічна діагностика бактеріальних хвороб свиней. Опанувати диференційну патологоанатомічну діагностику при захворюваннях свиней за бактеріальних хвороб. Методи відбору патологічного матеріалу та проведення досліджень для верифікації діагнозів за інфекційних хвороб свиней бактеріальної етіології.

Тема 7. Диференційна патологоанатомічна діагностика бактеріальних хвороб коней. Засвоїти диференційну патологоанатомічну діагностику при захворюваннях коней за бактеріальних хвороб. Методи відбору патологічного матеріалу та проведення досліджень для верифікації діагнозів за інфекційних хвороб коней бактеріальної етіології.

Тема 8. Диференційна патологоанатомічна діагностика бактеріальних хвороб птиці. Засвоїти диференційну патологоанатомічну діагностику при захворюваннях птиці різних видів за бактеріальних хвороб. Методи відбору патологічного матеріалу та проведення досліджень для верифікації діагнозів за інфекційних хвороб птиці бактеріальної етіології.

Модуль 2. Основи проведення диференційної патологоанатомічної діагностики хвороб тварин вірусної і паразитарної етіології, за отруєнь та токсикозів.

Змістовий модуль 3. Диференційна патологоанатомічна діагностика вірусних і паразитарних хвороб тварин.

Тема 9. Диференційна патологоанатомічна діагностика основних вірусних хвороб рогатої худоби. Принципи здійснення диференційної патологоанатомічної діагностики вірусних хвороб рогатої худоби. Опанувати диференційну патолого-анатомічну діагностику при захворюваннях рогатої худоби вірусної етіології. Методи відбору патологічного матеріалу та проведення досліджень для верифікації діагнозів за захворювань рогатої худоби вірусної етіології.

Тема 10. Диференційна патологоанатомічна діагностика основних вірусних хвороб свиней. Опанувати диференційну патолого-анатомічну діагностику при захворюваннях вірусної етіології свиней. Методи відбору патологічного матеріалу та проведення досліджень для верифікації діагнозів за захворювань свиней вірусної етіології.

Тема 11. Диференційна патологоанатомічна діагностика основних вірусних хвороб коней. Засвоїти диференційну патологоанатомічну діагностику при захворюваннях коней вірусної хвороби. Методи відбору патологічного матеріалу та проведення досліджень для верифікації діагнозів за захворювань коней вірусної етіології.

Тема 12. Диференційна патологоанатомічна діагностика основних вірусних хвороб птиці. Засвоїти диференційну патологоанатомічну діагностику при захворюваннях птиці різних видів при вірусних хворобах. Методи відбору

патологічного матеріалу та проведення досліджень для верифікації діагнозів за захворювань птиці вірусної етіології.

Тема 13. Диференційна діагностика за паразитарних хвороб тварин, що викликають найпростіші та гельмінти. Засвоїти диференційну патологоанатомічну діагностику при паразитарних захворюваннях тварин. Методи відбору патологічного матеріалу та проведення досліджень для верифікації діагнозів за паразитарних хвороб тварин, що викликають найпростіші та гельмінти.

Змістовий модуль 4. Диференційна патологоанатомічна діагностика за отруєнь та токсикозів у різних видів тварин та порушень умов годівлі, утримання та експлуатації.

Тема 14. Диференційна патологоанатомічна діагностика за отруєнь та токсикозів у різних видів тварин. Опанувати диференційну патологоанатомічну діагностику при отруєннях в токсикозах тварин. Методи відбору патологічного матеріалу та проведення досліджень для верифікації діагнозів за отруєнь тварин різних видів.

Тема 15. Диференційна патологоанатомічна діагностика захворювань тварин за порушень умов годівлі, утримання та експлуатації. Опанувати диференційну патологоанатомічну діагностику при захворюваннях тварин, що виникають при порушенні умов годівлі, утримання та експлуатації. Методи відбору патологічного матеріалу та проведення досліджень для верифікації діагнозів за порушення умов годівлі, утриманні та експлуатації тварин різних видів.

3. Рекомендована література

Базова

1. Патологічна анатомія тварин: навчальний посібник / [Урбанович П.П., Потоцький М.К., Гевкан І.І., Зон Г.А. і ін.]; за редакцією П.П.Урбановича та М.К.Потоцького. - К.: Ветінформ, 2008. - 879 с.
2. Довгій Ю.Ю. Посібник з інвазійних, інфекційних та незаразних хвороб свиней: навчальний посібник / Ю.Ю. Довгій, Н.Ф.Галат, О.Є.Галатюк та ін. – К.: Урожай, 2010. – 328 с.
3. Зон Г.А. Диференційна патологоанатомічна діагностика інфекційних хвороб тварин: Навчальний посібник. – Вид. 3-є, доопрацьоване / Г.А. Зон, Л.Б.Івановська. – Суми: ВВП «Мрія-1», 2015. – 206 с.
4. Зон Г.А. Патологічна анатомія паразитарних хвороб тварин: Навчальне видання /Г.А. Зон. - Суми: Джерело, 2005. – 226 с.

5. Забело Е.М. Патологічна анатомія інфекційних хвороб тварин /Е.М.Забело. - К: Аграрна наука, 1997. – 246 с.
6. Зон Г.А. Патологоанатомічний розтин трупів тварин: Навчальний посібник. – [Видання третє, доповнене] / Г.А. Зон, Л.Б. Івановська. - Суми: ВВП «Мрія». – 2018.– 336 с.
7. Івановська Л.Б. Патологоанатомічна діагностика хвороб птиці: Навчальний посібник /Л.Б. Івановська, Г.А.Зон. – Суми: ВВП «Мрія-1», 2017. – 156 с.
8. Корнієнко Л.С. Інфекційні хвороби птиці /Л.С.Корнієнко, Л.І.налівайко, В.В.Недосєков та ін. – Херсон: Олді-плюс, 2013. – 528 с.
9. Руденко А.Ф. Диференційна діагностика хвороб великої рогатої худоби: навчальний посібник / А.Ф.Руденко, М.І.Цвіліховський, А.А.Руденко та ін. - Луганськ: Елтон-2, 2012. – 412 с.
- 10.Руденко А.Ф. Диференційна діагностика хвороб свиней: навчальний посібник /А.Ф.Руденко, М.І.Цвіліховський, В.В.Недосєков та ін. – Луганськ: Елтон-2, 2013. – 360 с.
11. Ткаченко О.А. Інфекційні хвороби овець та кіз: навчальний посібник /О.А. Ткаченко, П.Ю.Лаврів, Н.В.Алексєєва та ін. – Житомир: Полісся, 2012. – 372 с.
12. Ятусевич А.И. Дифференциальная диагностика болезней животных: практическое пособие / А.И. Ятусевич, В.В.Максимович, С.С.Абрамов и др. – Минск: Техноперспектива, 2010. – 449 с.

Допоміжна

1. Борисевич Б.В Довідник патолого-анатомічних термінів /Б.В.Борисевич, М.В.Скрипка, В.В. Лісова. – Полтава, 2005. – 124 с.
2. Кокуричев П.И. Патанатомия сельскохозяйственных животных: Альбом /П.И.Кокуричев, Б.Т.Домнин, М.П.Кокуричева. – Спб.: Агропромиздат, 1994. – 212 с.
3. Кривутенко А.И. Справочник по патологоанатомической диагностике болезней сельскохозяйственных животных /А.И.Кривутенко, М.С.Жаков, П.П.Урбанович; под ред. А.И.Кривутенко. – К.: Урожай, 1983. – 168 с.
4. Скрипка М.В. Курс лекцій з патологічної анатомії /М.В. Скрипка. – Полтава, 2009. - 435 с.
5. Нахмансон В.М., Бурба Л.Г. Дифференциальная диагностика инфекционных болезней сельскохозяйственных животных. - М.: Росагропромиздат, 1990. - 255с.
6. Скрипка М.В. Атлас патологічної морфології тварин /М.В.Скрипка, І.І.Панікар, Н.Б.Колич. – Донецьк: Tarcus, 2012. – 84 с.

Інформаційні ресурси

http://vetpathology.lviv.ua/biblioteka_studenta.html

http://webirbis.spsl.nsc.ru/irbis64r_01/cgi/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=CAT_P RINT&P21DBN=CAT&S21STN=1&S21REF=&S21FMT=fullw_print&C21COM=S &S21CNR=&S21P01=0&S21P02=1&S21P03=A=&S21STR=%D0%96%D0%B0% D1%80%D0%BE%D0%B2,%20%D0%90%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81% D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%20%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D 0%BB%D1%8C%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87
<http://vindo.com.ua/razdel184/file1371013.html>
http://www.vetkzn.ru/literatura/veterinarnye_uchebniki/

4.Форма підсумкового контролю успішності навчання –іспит.

5.Засоби діагностики успішності навчання – екзаменаційні білети.